

УДК 343.1(477)

Дрозд Валентина Георгіївна,
доктор юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник
ДНДІ МВС України
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-7687-7138

РОЗГЛЯД КЛОПОТАНЬ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ

У статті досліджено теоретичні та прикладні проблеми розгляду клопотань у кримінальному процесі України. Проаналізовано законодавчі положення цього інституту, який виступає однією з гарантій забезпечення прав і законних інтересів осіб, які залучаються у сферу кримінального судочинства.

Зроблено висновок, що в частині процесуальної регламентації розгляду клопотань під час досудового розслідування необхідно внести відповідні зміни й доповнення, що якнайкраще дозволить реалізувати засади законності, а також виконання завдань кримінального провадження.

Ключові слова: клопотання, досудове розслідування, кримінальне провадження, класифікація клопотань, слідчий, прокурор, КПК України.

Однією із основоположних засад кримінального провадження є змагальність, відповідно до якої сторони кримінального провадження мають рівні права на збирання та подання до суду речей, документів, інших доказів, клопотань, скарг, а також на реалізацію інших процесуальних прав, передбачених КПК України. Аналізуючи відповідні приписи КПК України, спрямовані на реалізацію цієї засади, варто зауважити, що тільки слідчий та прокурор наділені повноваженнями щодо самостійного провадження слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, які є основним засобом збирання доказів у кримінальному провадженні. Водночас сучасний напрям розвитку кримінального процесуального законодавства, забезпечуючи реалізацію зазначеної засади, певною мірою закріплює “компенсуючі” норми для інших учасників кримінального провадження. Це, зокрема, виражається і в положеннях ст. 220 КПК України, де встановлено, що клопотання сторони захисту, потерпілого і його представника чи законного представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, про виконання будь-яких процесуальних дій слідчий, прокурор зобов’язані розглянути в строк не більше трьох днів з моменту подання і задовольнити їх за наявності відповідних підстав. Як бачимо, законодавець використовує словосполучення “будь-яких процесуальних дій”, тобто характер вимог ст. 220 КПК України можна визначити як загальний, що зумовлює нас зупинитися й дослідити структуру правовідносин, на які спрямоване їх правове регулювання.

© Drozd Valentyna, 2019

Окремим проблемним питанням щодо розгляду клопотань під час досудового розслідування присвятили свої праці О. Аненко, Н. Боржецька, П. Зубаков, Є. Коваленко, О. Торбас та ін. Проте окремі законодавчі аспекти, що стосуються розгляду клопотань під час досудового розслідування, залишаються невирішеними. Тому у практичній площині виникають складнощі щодо одноманітного застосування законодавчих вимог у цьому напрямі діяльності, що дозволяє провести дослідження зазначеного питання.

Мета статті полягає в аналізі законодавчих положень з питань регулювання розгляду клопотань під час досудового розслідування, виявленні прогалин і формуванні шляхів їх вирішення.

Проаналізувавши положення ст. 220 КПК України, можна дійти висновку, що в цьому випадку об'єктом правовідносин виступає рішення слідчого, прокурора відносно задоволення клопотання щодо проведення певної процесуальної дії чи відмови в її проведенні. Крім того, положення ч. 2 ст. 220 КПК України також указують на відповідний суб'єкт, оскільки у них зазначається, що про результати розгляду клопотання повідомляється особа, яка заявила клопотання. Тобто в цьому разі суб'єктом виступає відповідний учасник кримінального провадження, який має право подати таке клопотання і який його реалізував. Про повну або часткову відмову в задоволенні клопотання слідчий, прокурор зобов'язані винести вмотивовану постанову, копія якої вручається особі, яка заявила клопотання, а у разі неможливості вручення з об'єктивних причин – надсилається їй.

Слід зауважити, що здійснивши аналіз зазначених вище положень, слід акцентувати увагу на тому, що в КПК України законодавцем, по-перше, не надано чіткого переліку клопотань, які можуть подати відповідні учасники кримінального провадження; по-друге, не передбачено підстав, якими повинен керуватися слідчий, прокурор при відмові чи задоволенні клопотання.

Привертає увагу й той факт, що, встановивши строк розгляду клопотання, законодавець не передбачив, у який саме строк слідчий, прокурор мають розпочати його виконувати, що слід визначити прогалиною, яка в практичній площині може викликати низку проблем. Намагаючись усунути таку прогалину, / О.О. Торбас при її вирішенні звернувся до положень ст. 27 КПК України, говорячи про розумні строки кримінальної процесуальної діяльності сторони обвинувачення під час досудового розслідування [1, с. 78–80]. Проте, як засвідчило проведене нами анкетування, 78 % слідчих та 73 % прокурорів не вважають за доцільне застосовувати приписи ст. 27 КПК України під час розгляду клопотань. Також, на нашу думку, нововведена правова дефініція “розумні строки” є досить нечіткою, а приписи ст. 27 КПК України спрямовані на загальне регулювання строків, упродовж яких має виконуватися завдання кримінального провадження. У зв'язку із цим вважаємо за доцільне звернутися до пошуку більш раціонального й оптимального варіанту вирішення окресленої проблеми.

Досліджувану проблему можна віднайти і в окремих судових рішеннях. Наприклад, в ухвалі слідчого судді Зарічного районного суду м. Суми зазначається, що слідчий, незважаючи на задоволення клопотання про ознайомлення з матеріалами кримінального провадження, тривалий час не надавав потерпілому відповідні матеріали для цього. У своєму рішенні слідчий суддя посилається на

ст. 28 КПК України щодо розумності строків кримінального провадження та вчинення процесуальних дій, на підставі чого задовольняє скаргу потерпілого та зобов'язує старшого слідчого прокуратури Сумської області в строк до 21.10. 2014 включно ознайомити його в порядку ст. 221 КПК України з матеріалами досудового розслідування у кримінальному провадженні № 42014200000000077 [2]. Тобто прийняте слідчим суддею рішення цілком відповідає приписам ч. 1 ст. 114 КПК України, згідно з якою для забезпечення виконання сторонами кримінального провадження вимог розумного строку слідчий суддя, суд має право встановлювати процесуальні строки у межах граничного строку, передбаченого КПК України, з урахуванням обставин, встановлених під час відповідного кримінального провадження. Таким чином, реалізуючи функцію судового контролю на стадії досудового розслідування, слідчий суддя забезпечив як виконання задоволеного слідчим клопотання потерпілого, так і право останнього на ознайомлення з матеріалами досудового розслідування.

На наше переконання, наявність указаної проблеми, яка зумовила затримку у виконанні задоволеного слідчим клопотання та подальшого розгляду слідчим суддею скарги потерпілого, викликана нечіткістю формулювання положень ст. 220 КПК України. Останнє, як наслідок, призводить до необґрунтованого затягування виконання вже задоволеного клопотання, що зі свого боку може слугувати підставою для звернення зацікавлених осіб до Європейського суду з прав людини, адже це є порушенням вимог ст. 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

З метою надання конструктивного варіанту вирішення поставленої проблеми вважаємо за доцільне урахувати подібні процесуальні приписи, відповідно до вимог яких слідчий, прокурор обмежені в часових межах щодо виконання заявленого їм клопотання. Відповідний варіант досить часто зустрічається в установленні строків досудового розслідування, виконанні ухвали слідчого судді, суду про обшук, тимчасовий доступ до речей і документів тощо. Тобто з метою уникнення зловживань з боку обвинувачення стосовно виконання покладених обов'язків законодавець чітко встановлює граничну межу.

Водночас у досліджуваному напрямі необхідно врахувати ту обставину, що виконання окремих процесуальних дій потребує значних часових, організаційних і матеріальних витрат, а також дотримання кримінальних процесуальних вимог. Наприклад, це стосується обшуку житла чи іншого володіння особи, де стороні обвинувачення необхідно встановити підстави для обшуку, отримати дозвіл слідчого судді для його проведення та здійснити безпосереднє виконання самої ухвали. Таким чином, при виконанні поставленого завдання варто виходити з різноманітності процедур проведення процесуальних дій. До того ж при напрацюванні відповідних шляхів усунення зазначеної законодавчої прогалини слід не допустити порушень системності викладення кримінальних процесуальних норм, які в сукупності взаємозалежні та доповнюють одна одну.

На основі викладеного *пропонуємо статтю 220 КПК України доповнити додатковою частиною 3 такого змісту:*

“3. Слідчий, прокурор зобов'язані розпочати виконання зазначених у клопотанні процесуальних дій не пізніше трьох днів з дня його задоволення. Зазначений

строк може бути продовжений слідчим, прокурором до десяти днів, якщо проведення процесуальної дії вимагає значних часових, матеріальних та інших витрат. Про продовження строку слідчий, прокурор виносять вмотивовану постанову, копія якої вручається особі, яка заявила клопотання, а у разі неможливості вручення з об'єктивних причин – надсилається їй.

Якщо проведення процесуальної дії вимагає попереднього дозволу слідчого судді, слідчий, прокурор зобов'язані звернутися з відповідним клопотанням у строк, передбачений ч. 1 цієї статті”.

На нашу думку, досить вагомим недоліком наданої моделі кримінального процесуального регулювання вказаних правовідносин є відсильність положень ч. 1 ст. 220 КПК України. Зокрема йдеться про словосполучення “задовольнити їх за наявності відповідних підстав”. Варто зауважити, що “відповідні підстави” не деталізуються в положеннях чинного кримінального процесуального законодавства. Зважаючи на це, слід брати до уваги підстави проведення процесуальних дій, передбачені в КПК України. На підтвердження викладеного твердження варто навести положення ч. 1 ст. 9 КПК України, в яких законодавець, розкриваючи засаду законності, указує на те, що під час кримінального провадження суд, слідчий суддя, прокурор, керівник органу досудового розслідування, слідчий, інші службові особи органів державної влади зобов'язані неухильно додержуватися вимог Конституції України, КПК України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вимог інших актів законодавства. Отже, можна констатувати, що слідчий, прокурор, вирішуючи питання про задоволення чи відмову в клопотанні учасників кримінального провадження, зобов'язаний звертатися до вимог проведення конкретної процесуальної дії.

Водночас зазначена, досить правильна, позиція, на нашу думку, не позбавлена окремих недосконалостей, що стає очевидними при комплексному та системному аналізі кримінального процесуального законодавства. Для повного розкриття сутності означеної проблеми необхідно змодельювати ситуацію, коли учасник кримінального провадження звертається до слідчого, прокурора з клопотанням про проведення слідчих (розшукових) дій. У такому разі, виходячи з положень ч. 1 ст. 9, ч. 1 ст. 220 КПК України, слідчий, вирішуючи питання про задоволення клопотання, має з'ясувати наявні відповідні підстави для проведення вказаних у клопотанні процесуальних дій. Така необхідність зумовлена тим, що на час задоволення клопотання не завжди наявні підстави для проведення конкретної процесуальної дії або виявляється неможливим досягти її мети.

Нагадаємо, що підстави як юридичне явище, наука кримінального процесу розділяє на два види: фактичні та юридичні. Як зазначають вчені, підставою для проведення слідчих дій в усіх випадках є те, на чому ґрунтується дане рішення, що лежить в його основі, ті умови, за яких можливо їх провести, і які включають різні правові вимоги до них [3, с. 18; 4, с. 104].

Під першими С.А. Шейфер розуміє конкретні відомості про можливість здобування доказової інформації зі слідів певного виду [3, с. 60–61], а Є.Г. Коваленко вказує, що це фактичні дані, які диктують необхідність виконання конкретних дій в інтересах встановлення істини у справі [5, с. 295–296]. Тобто це абстрактне

припущення щодо можливості виконання завдань та досягнення мети конкретної процесуальної дії.

Юридичними підставами для проведення процесуальних дій є відповідні положення кримінального процесуального законодавства. Юридичні підстави є обставинами об'єктивної дійсності, за яких в учасника кримінального провадження виникає право на вчинення процесуальних дій. Досліджуючи положення ч. 1 ст. 220 КПК України, можна констатувати, що законодавець не надає розуміння, якими саме підставами (фактичними чи юридичними) слідчий, прокурор повинні керуватися при вирішенні питання про задоволення клопотань. Однак, як визначено в положеннях ч. 1 ст. 9 КПК України, слідчий, прокурор зобов'язані при прийнятті рішень керуватись лише кримінальним процесуальним законодавством. Подібна вимога викладена в нормах ст. 19 Конституції України, де чітко встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачених Конституцією та законами України. З огляду на зазначене, доходимо висновку, що слідчий та прокурор під час вирішення питання стосовно задоволення клопотання від учасників кримінального провадження зобов'язані керуватися виключно вимогами кримінального процесуального законодавства, посилаючись на юридичні підстави проведення тієї чи іншої процесуальної дії.

Разом із тим, суть цієї проблеми полягає в неточності (абстрактності) визначення підстав проведення слідчих (розшукових) дій, де від тактики та послідовності їх здійснення залежить успішність виконання завдання кримінального провадження загалом. Підставою для проведення слідчої (розшукової) дії є наявність достатніх відомостей, що вказують на можливість досягнення її мети, яка полягає в отриманні (збиранні) доказів або перевірці вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні. На основі вказаного, якщо є логічна, об'єктивна можливість в отриманні фактичних даних, що мають значення для кримінального провадження, необхідно проводити слідчу (розшукову) дію з метою документації відповідних даних та подальшого формулювання доказу в кримінальному провадженні. Однак розслідування кримінальних правопорушень, виходячи з особливостей конкретного складу кримінального правопорушення, а також слідчої ситуації, вимагає здійснення тактично правильних та навіть у певній послідовності процесуальних дій. При цьому порушення певних ustalених методик проведення тієї чи іншої процесуальної дії може віддалити можливість виконання завдань кримінального провадження.

Таким чином, зіставляючи положення ст. 220 КПК України з викладеним вище, вбачається, що при поданні клопотання стороною захисту, потерпілим про проведення слідчих (розшукових) дій слідчий, прокурор, виходячи із абстрактності приписів ст. 223 КПК України, не можуть законно відмовити у їх проведенні, оскільки кримінальний процесуальний закон закріплює право вказаних осіб заявляти клопотання про проведення процесуальних та слідчих (розшукових) дій (вказане виступає одним зі способів збирання доказів сторони захисту та потерпілого). Таке твердження пояснюється тим, що подане клопотання необхідно задовольнити лише з формальних причин, навіть якщо воно зашкодить досудовому розслідуванню. Прикладом ситуації може слугувати клопотання потерпілого про

допит осіб, які, на його думку, винні у вчиненні крадіжки з його житла. В цій ситуації важливим засобом збирання доказів при розслідуванні відповідної категорії кримінальних проваджень є обшук житла та приміщень потенційного підозрюваного, однак після задоволення та виконання клопотань потерпілого, при проведенні відповідної слідчої (розшукової) дії досягнення її мети здебільшого буде неможливим або малоімовірним.

Відповідна ситуація спостерігається також у питанні щодо проведення деяких процесуальних дій, де юридичною підставою задоволення клопотання є відповідне право учасника кримінального провадження, яке вже визначено з урахуванням його процесуального статусу. Прикладом може слугувати клопотання потерпілого про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Слід зауважити, що юридична підстава для задоволення відповідного клопотання полягає не у визначених юридичних конструкціях, що відображають фактичні підстави, а в наявності формального права. У наведеному випадку воно визначено у п. 11 ч. 1 ст. 56 КПК України, згідно з яким потерпілий має право ознайомлюватися з матеріалами, які безпосередньо стосуються вчиненого щодо нього кримінального правопорушення, в порядку, передбаченому КПК України. Тобто підставою для задоволення слідчим, прокурором клопотання є наявність в учасника кримінального провадження формального права на реалізацію процесуальної дії. Це підтверджується й судовою практикою. Зокрема, слідчий суддя Лебединського районного суду Сумської області при розгляді скарги потерпілого на бездіяльність щодо ознайомлення його з матеріалами кримінального провадження в порядку ст. 221 КПК України зазначив, що сторона обвинувачення не вправі відмовити потерпілому в ознайомленні з матеріалами кримінального провадження, оскільки таке право передбачено п. 11 ч. 1 ст. 56 КПК України [6]. Схожа ситуація щодо розгляду підстав у задоволенні клопотання слідчим, прокурором зустрічається в ухвалі слідчого судді Печерського районного суду м. Києва, де суддя також визначає юридичні (формальні) підстави для задоволення клопотань учасників [7].

Для розуміння суті вказаного можна змодельювати ситуацію, де у кримінальному провадженні, розпочатому за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 286 КК України, ДТП сталося з вини потерпілого, який намагається ознайомитись із матеріалами кримінального провадження з метою надання свідчень під час допиту та на слідчому експерименті на свою користь. При цьому останній реалізує зазначене право з метою викривлення об'єктивних даних, що мають значення для встановлення дійсної істини в кримінальному провадженні. Такий стан речей, зокрема при чинному варіанті викладення ст. 220 КПК України, може завдати значної шкоди досудовому розслідуванню та ускладнити або взагалі унеможливити виконання кримінального провадження, що є недопустимим.

Водночас слід указати на значний недолік досліджуваної норми, а саме на відсутність у положенні ч. 1 ст. 220 КПК України вказівки на деяких учасників кримінального провадження, зокрема: цивільного позивача; представника цивільного позивача; цивільного відповідача; представника цивільного відповідача; третю особу, щодо майна якої вирішується питання про арешт; іншу особу, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування; особу,

стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу (екстрадицію) та її представника. Відтак, ці учасники позбавлені можливості клопотатися про проведення процесуальних дій, що не відповідає загальним засадам кримінального провадження.

Надаючи конструктивний варіант вирішення досліджуваного питання, необхідно викласти загальні підстави, які слугуватимуть основою для усіх клопотань, оскільки, як уже було зауважено, положення ст. 220 КПК України є загальними нормами щодо спеціальних, через що останні повинні охоплювати весь процес досудового розслідування.

З метою вдосконалення кримінального процесуального регулювання вказаних правовідносин *пропонуємо частину 1 статті 220 КПК України викласти у такій редакції:*

“1. Клопотання сторони захисту, потерпілого, його представника або законного представника, цивільного позивача, представника цивільного позивача, цивільного відповідача, представника цивільного відповідача, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третьої особи, щодо майна якої вирішується питання про арешт, іншої особи, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу (екстрадицію), її представника про виконання будь-яких процесуальних або слідчих дій слідчий, прокурор зобов'язані розглянути в строк не більше трьох днів з моменту подання і задовольнити їх за наявності відповідних підстав”.

Повертаючись до конструкції правовідносин, врегульованих положеннями ст. 220 КПК України, необхідно зазначити, що наступними елементами вказаної структури виступають суб'єкти та зміст (права та обов'язки суб'єктів).

Дослідження суб'єктів кримінальних процесуальних правовідносин у межах ст. 220 КПК України здійснювались О. Аненком та П. Зубаковим, які вказали на недосконалість викладеного законодавцем переліку осіб, що вправі подати клопотання до слідчого, прокурора під час досудового розслідування. Зокрема, вчені вважають за доцільне вказаний перелік суб'єктів доповнити й іншими учасниками кримінального провадження, які вправі подавати клопотання до слідчого прокурора, наприклад, цивільний позивач, цивільний відповідач, представник цивільного позивача й цивільного відповідача, законний представник цивільного позивача, свідок, перекладач, експерт, спеціаліст [8, с. 183–184]. При цьому, як цілком доречно зазначає Н.Л. Боржецька, форма заявлених клопотань може виражатися письмово, що приєднується до матеріалів досудового розслідування, та усно, що фіксується в протоколі [9, с. 184].

У межах розгляду предмета нашого дослідження необхідно звернути увагу на недолік приписів п. 7 ч. 1 ст. 303 КПК України, де передбачена можливість оскаржити лише рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій. При цьому законодавець обмежив право на оскарження відмови у проведенні інших процесуальних дій, про які клопотався відповідний учасник у межах ст. 220 КПК України. Таким чином, з метою усунення такого недоліку *пропонуємо пункт 7 частини 1 статті 303 КПК України викласти в такій редакції:*

“7) рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення процесуальних дій – особою, якій відмовлено у задоволенні клопотання, її представником, законним представником чи захисником”.

Отже, як показало проведене дослідження, в частині процесуальної регламентації розгляду клопотань під час досудового розслідування необхідно внести відповідні зміни й доповнення, що якнайкраще дозволить реалізувати засади законності, а також виконувати завдання кримінального провадження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Торбас О.О.* До питання визначення строків досудового розслідування. Вісник кримінального судочинства. 2016. № 3. С. 78–84.
2. Ухвала слідчого судді Зарічного районного суду м. Суми від 15 жовт. 2015 р. (провадження № 1-кс/591/1181/14). Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/47972313> (дата звернення: 06.06.2019).
3. *Шейфер С.А.* Следственные действия. Основания, процессуальный порядок и доказательственное значение. Самара: Самарск. ун-т, 2004. 191 с.
4. *Шейфер С.А.* Следственные действия. Система и процессуальная форма. М.: Юрлитинформ, 2001. 208 с.
5. *Коваленко Є.Г.* Кримінальний процес України: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 576 с.
6. Ухвала слідчого судді Лебединського районного суду Сумської області від 8 верес. 2014 р. (провадження № 1-кс/580/124/14). Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/47501906.7> (дата звернення: 06.06.2019).
7. Ухвала слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 17 черв. 2015 р. (провадження № 757/16500/15-к). Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/45293426> (дата звернення: 06.06.2019).
8. *Аненко О., Зубаков П.* Розгляд слідчим, прокурором клопотань учасників кримінального процесу на стадії досудового розслідування. Юридичний вісник. 2014 № 6. С. 182–187.
9. *Боржецька Н.Л.* Подання та розгляд клопотань на етапі завершення досудового розслідування. Прикарпатський юридичний вісник: зб. наук. праць. 2014. № 2(5). С. 182–190.

REFERENCES

1. *Torbac O.O.* (2016) Do pytannya vyznachennia strokiv dosudovoho rozsliduvannia. “The Issue of Determining the Timing of a Pre-Trial Investigation”. Bulletin of Criminal Proceedings 3, P. 78–84 [in Ukrainian].
2. Ukhvala slidchoho suddi Zarichnoho raionnoho sudu m. Sumy vid 15 zhovt. 2015 r. (provadzhennia № 1-ks/591/1181/14). “Resolution of the Investigating Judge of the Zarichny District Court of Sumy dated October 15, 2015 (proceedings No. 1-ks / 591/1181/14). A Single State Register of Court Decisions”. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/47972313> (date of application: 06.06.2019) [in Ukrainian].
3. *Sheyfer S.A.* (2004) Sledstvennye deystviya. Osnovanyya, protsessual'nyy poryadok y dokazatel'stvennoe znachenye. “Investigative Actions. Grounds, Procedural Order and Evidentiary Value”. Samara. 191 p. [in Russian].
4. *Sheyfer S.A.* (2001) Sledstvennye deystviya. Sistema y protsessualnaoia forma. “Investigative Actions. System and Procedural Form”. M.: Yurlitinform. 208 p. [in Russian].
5. *Kovalenko Ye.H.* (2004) Kryminalnyi protses Ukrainy. “Criminal Process of Ukraine”: manual. Kyiv: Yurinkom Inter. 576 p. [in Ukrainian].
6. Ukhvala slidchoho suddi Lebedynskoho raionnoho sudu Sumskoi oblasti vid 08 veres. 2014 r. (provadzhennia № 1-ks/580/124/14). Decision of the Investigating Judge of the Lebedyn District Court of Kyiv dated September 08, 2014 (Case No. 757/16500/15-k). A Single State Register of Court Decisions. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/47501906.7> (date of application: 06.06.2019) [in Ukrainian].

7. Ukhvala slidchoho suddi Pecherskoho rayonnoho sudu m. Kyieva vid 17 cherv. 2015 r. (provadzhenia № 757/16500/15-k). Decision of the Investigating Judge of the Pechersk District Court of Kyiv dated June 17, 2015 (Case No. 757/16500/15-k). A Single State Register of Court Decisions. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/45293426> (Date of Application: 06.06.2019) [in Ukrainian].

8. *Anenko O., Zubakov P.* (2014) Rozhliad slidchym, prokurorom klopotan uchasnykiv kryminal'noho protsesu na stadii dosudovoho rozsliduvannia. "Consideration by the Investigator, the Prosecutor of the Petitions of the Participants of the Criminal Process at the Stage of Pre-trial Investigation". Legal Bulletin 6, 182–187 [in Ukrainian].

9. Borzhetska N. L. (2014) Podannia ta rozhliad klopotan na etapi zavershennia dosudovoho rozsliduvannia. "Petitioning and Review of the Request at the stage of Completion of Pre-Trial Investigation". Precarpathian Legal Bulletin 2(5), 182–190 [in Ukrainian].

UDC 343.1(477)

Drozd Valentyna,

Doctor of Juridical Sciences, Associate Professor,
Senior Research Associate,
Leading Researcher of the
State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-7687-7138

CONSIDERATION OF PETITIONS DURING PRE-TRIAL INVESTIGATION: DEBATABLE ASPECTS

It is emphasized that in the CPC of Ukraine the legislator, firstly, did not provide a clear list of petitions that can be filed by the relevant participants in criminal proceedings; secondly, there are no grounds for the investigator, prosecutor in refusing or granting the request. In addition, an attention is drawn to the fact that, having established the term of consideration of the petition, the legislator did not foresee the exact term of the investigator, prosecutor should start executing it, which should be defined as a gap which in the practice can cause a number of problems.

It is determined that one of the disadvantages of the provisions of Part 1 of Art. 220 of the CPC of Ukraine is their absolutism, which is evidenced by the use by the legislator of the phrase "to satisfy them if there are appropriate grounds". It is noted that the "relevant grounds" are in no way detailed in the provisions of the current criminal procedural legislation. In view of this, it is necessary to take into account the grounds for carrying out the procedural actions provided for in the CPC of Ukraine, which will correspond to Art. 9 of the CPC of Ukraine.

The absence in the provision of Part 1 of Art. 220 CPC of Ukraine the indication to some participants in criminal proceedings, in particular: the civil claimant; civil plaintiff's representative; civil defendant; representative of civil defendant; the third party whose property is being seized; another person whose rights or legitimate interests are restricted in the course of the pre-trial investigation; a person in respect of whom extradition and his / her representative is extradited. Therefore, these participants are deprived of the opportunity to seek procedural actions that do not comply with general principles of criminal proceedings.

© Drozd Valentyna, 2019

DOI (Article): <https://doi.org/10.36486/np.2019.3.10>

Issue 3(45) 2019

<http://naukaipravohorona.com/>

Attention is drawn to the lack of prescriptions of item 7 of Art. 303 (1) of the Criminal Procedural Code of Ukraine, which provides the opportunity to appeal only the decision of the investigator, prosecutor to refuse to satisfy the request for investigative activities, undercover investigative activities. At the same time, the legislator limited the right to appeal the refusal to carry out other procedural actions, which were requested by the respective participant within the limits of Art. 220 CPC of Ukraine.

On the basis of the conducted research, it is proposed to amend accordingly Article 220 and Article 303 (1) of the Criminal Procedural Code of Ukraine.

Keywords: petition, pre-trial investigation, criminal proceedings, classification of petitions, investigator, prosecutor, Criminal Procedural Code of Ukraine.

Отримано 28.08.2019